



# महाराष्ट्र शासन राजपत्र

## असाधारण भाग पाच

वर्ष ६ अंक ६]

शुक्रवार, जून १३, २०१४/ज्येष्ठ २३, शके १९३६

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक २६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक १३ जून २०१४ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक, महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL NO. XXIII OF 2014.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA HOMOEOPATHIC  
PRACTITIONERS' ACT AND THE MAHARASHTRA MEDICAL  
COUNCIL ACT, 1965.

सन २०१४ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २३.

महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम आणि महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद अधिनियम,  
१९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.

१९६० चा १२. ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम आणि  
१९६५ चा महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; त्याअर्थी, भारतीय  
महा. ४६. गणराज्याच्या पासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यात येत आहे :—

प्रकरण एक

प्रारंभिक

१. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी आणि महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद (सुधारणा) संक्षिप्त नाव व  
अधिनियम, २०१४ असे म्हणावे ; प्रारंभ.

(२) तो, राज्य शासन राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे नियत करील अशा दिनांकास अमलात येईल.

(१)

## प्रकरण दोन

## महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियमाची सुधारणा

सन १९६० चा २. महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम याच्या कलम २० मधील, पोट-कलम (१२) च्या १९६० चा महाराष्ट्र खंड (अ) मध्ये, “ केवळ समचिकित्सा वैद्यक पद्धतीनेच ” या मजकुराऐवजी, “ समचिकित्सा वैद्यक पद्धतीने आणि १२. अधिनियम क्रमांक राज्य शासनाने मान्यता दिलेला आधुनिक औषधशास्त्र प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम उत्तीर्ण करून त्याद्वारे ग्रहण केलेल्या १२ याच्या कलम ज्ञानाच्या व्याप्तीपुरता राज्यात आधुनिक शास्त्रीय वैद्यक (विषमचिकित्सा) पद्धतीने ” हा मजकूर दाखल करण्यात २० ची सुधारणा. येईल.

## प्रकरण तीन

## महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद अधिनियम, १९६५ याची सुधारणा

सन १९६५ चा ३. महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद अधिनियम, १९६५ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ मुख्य अधिनियम ” असा १९६५ चा महाराष्ट्र करणयात आला आहे) याच्या कलम २ मध्ये,— महा. ४६. अधिनियम क्रमांक ४६ याच्या कलम २ ची सुधारणा.

(क) खंड (ड) मध्ये,—

(एक) “ किंवा बायोकेमिक वैद्यक पद्धती ” या मजकुराऐवजी, “ वैद्यक पद्धती ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु, या खंडातील कोणत्याही गोष्टीचा अर्थ, ज्याने राज्य शासनाने मान्यता दिलेला आधुनिक औषधशास्त्र प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम उत्तीर्ण केला असेल असा, महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियमाच्या कलम २च्या खंड (१६) मध्ये व्याख्या केलेला नोंदणीकृत वैद्यक व्यवसायी सोडून, असा लावला जाणार नाही ;”;

(ख) खंड (ह) मध्ये, “ वैद्यक व्यवसायींचे नोंदणीपुस्तक ” या मजकुरानंतर, “ आणि त्यामध्ये अनुसूचीच्या नोंद २८ मध्ये समाविष्ट केलेल्या नोंदणीकृत वैद्यक व्यवसायींकरिता परिषदेकडून ठेवण्यात येईल अशा स्वतंत्र नोंदणीपुस्तकाचा समावेश होईल ”; हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

सन १९६५ चा ४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १० मधील, खंड (क) मध्ये, “ वैद्यक व्यवसायींच्या ” या मजकुराच्या महाराष्ट्र अगोदर, “अनुसूचीच्या नोंद २८ मध्ये समाविष्ट केलेल्या नोंदणीकृत वैद्यक व्यवसायींसह” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल. अधिनियम क्रमांक ४६ याच्या कलम १० ची सुधारणा.

५. मुख्य अधिनियमाच्या अनुसूचीमध्ये, नोंद २७ नंतर पुढील नोंद जादा दाखल करण्यात येईल :— सन १९६५ चा  
महाराष्ट्र  
अधिनियम क्रमांक  
४६ याच्या  
अनुसूचीची  
सुधारणा.
- “२८. ज्याने राज्य शासनाने मान्यता दिलेला आधुनिक औषधशास्त्र प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम उत्तीर्ण केला असेल असा, महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियमाच्या कलम २च्या खंड (१६) मध्ये व्याख्या केलेला नोंदणीकृत व्यवसायी.” .

## उद्देश व कारणे यांचे निवेदन

वाढत्या लोकसंख्येमुळे, आधुनिक शास्त्रीय वैद्यक (विषमचिकित्सा) व्यवसायामध्ये मनुष्यबळाची कमतरता जाणवत आहे. रुग्णांवर उपचार करताना, समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायींना विषमचिकित्सा औषधांचा वापर करण्यास परवानगी देण्यासाठी समाजातील विविध घटकांकडून सातत्याने मागणी करण्यात येत आहे. महाराष्ट्र समचिकित्सा परिषद, शासनाकडे या गोष्टीचा सातत्याने पाठपुरावा करीत आहे. राज्यातील लोकांची गरज लक्षात घेता व “ सर्वांसाठी आरोग्य ” हे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी, शासनाला, महाराष्ट्र समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायी अधिनियम, १९५९ (१९६० चा १२) याच्या कलम २० मध्ये आणि महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा ४६) याची कलमे २, १० व अनुसूची यांमध्ये यथोचित सुधारणा करून, त्याद्वारे ज्यांनी आधुनिक औषधशास्त्रातील प्रमाणपत्र पाठ्यक्रमाचे शिक्षण घेतले आहे अशा समचिकित्सा वैद्यक व्यवसायींना, विषमचिकित्सेचा व्यवसाय करण्यास परवानगी देण्याची आवश्यकता वाटते. सैद्धांतिक, प्रात्यक्षिक ज्ञान, आळीपाळीने पदस्थापना करण्याबरोबरच चिकित्सालयीन प्रशिक्षण यांचा अंतर्भाव असलेला आधुनिक औषधशास्त्रातील एक वर्षाचा पाठ्यक्रम विहित करण्याचे ठरविले आहे.

२. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक १२ जून २०१४.

जितेंद्र आम्हाड,

वैद्यकीय शिक्षण मंत्री.

**वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे ज्ञापन**

या विधेयकात, वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहे :—

**खंड १(२).**—या खंडान्वये, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, नियत करील अशा दिनांकास हा अधिनियम अंमलात आणण्याचा अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा वर नमूद केलेला प्रस्ताव सामान्य स्वरूपाचा आहे.

**विधान भवन :**

मुंबई,

दिनांक १३ जून २०१४.

**डॉ. अनंत कळसे,**

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.